

ingediend op **1749** (2022-2023) – Nr. 2
19 juli 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
uitgebracht door Björn Rzoska

over het voorstel van resolutie

van Thijs Verbeurgt, Hannelore Goeman, Hannes Anaf en Conner Rousseau

over het vrijgeven van de volledige lijst
inzake consultancyopdrachten van de Vlaamse Regering

Documenten in het dossier:
1749 (2022-2023) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

verzendcode: FIN

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Steven Vandeput.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaike De Vreese, Andries Gryffroy, Philippe Muyters, Steven Vandeput;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Maurits Vande Reyde;
Celia Groothedde, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Veerle Geerinckx, Sarah Smeyers, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Stijn De Roo, Sofie Mertens;
Marino Keulen, Gwendolyn Rutten;
Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneeckhout;
Thijs Verbeurgt.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1.	Toelichting door eerste indiener Thijs Verbeurgt	4
2.	Bespreking	4
2.1.	Tussenkomst van Philippe Muyters	4
2.2.	Tussenkomst van Jos D’Haese	5
2.3.	Tussenkomst van Björn Rzoska	5
2.4.	Tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz	6
2.5.	Tussenkomst van Peter Van Rompuy	6
2.6.	Repliek van Thijs Verbeurgt	6
2.7.	Tweede tussenkomst van Philippe Muyters	7
2.8.	Tweede tussenkomst van Jos D’Haese	8
2.9.	Tweede repliek van Thijs Verbeurgt	8
3.	Stemming	9

Op dinsdag 20 juni 2023 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie het voorstel van resolutie van Thijs Verbeurgt, Hannelore Goeman, Hannes Anaf en Conner Rousseau over het vrijgeven van de volledige lijst inzake consultancyopdrachten van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1749/1).

Het voorjaar van 2023 werd in het Vlaams Parlement onder meer gekenmerkt door een aanhoudend debat over de hoegroetheid van de bedragen die naar consultancyopdrachten vloeien via de begroting van de Vlaamse overheid, welke uitgaven nu precies als consultancyopdrachten moeten worden gecatalogeerd en wat de opportuniteit is van die uitgaven.

De plenaire vergadering besliste op woensdag 14 juni 2023 dat dit voorstel van resolutie bij voorrang moest worden behandeld in deze commissie.

1. Toelichting door eerste indiener Thijs Verbeurgt

Thijs Verbeurgt wil niet de hele voorgeschiedenis van dit dossier schetsen. Het doel van het voorliggend voorstel van resolutie is dat het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering vraagt om onmiddellijk de volledige lijst met betrekking tot consultancy en externe uitbestedingen, zoals die nu vertrouwelijk ter inzage ligt, conform de procedure voor antwoorden op schriftelijke vragen over te maken aan het Vlaams Parlement.

De schriftelijke vragen van Thijs Verbeurgt en Jos D'Haese aan minister-president Jan Jambon werden onvolledig beantwoord wegens privacyredenen. Het antwoord van de minister-president ligt ter inzage in het kantoor van de griffier van het Vlaams Parlement.

Het antwoord van de minister-president bestaat uit een Excelbestand met 135.000 lijnen waarin een overzicht wordt verstrekt van de externe aanbestedingen (waaronder de consultancyopdrachten worden gecatalogeerd).

De spreker ziet het als zijn plicht als Vlaams volksvertegenwoordiger om na te gaan waaraan de Vlaamse overheid haar geld besteedt. Een overzicht van 135.000 lijnen in een Excelbestand is wel een heel ontoegankelijke manier om zich van die taak te kwijten.

Bovendien is het zo dat op zijn schriftelijke vraag wel een antwoord bestaande uit een ander Excelbestand op de reguliere wijze door de minister-president werd overgemaakt en conform de parlementaire regels na de embargoperiode werd gepubliceerd. Waarom er twee verschillende aanpakken worden gehanteerd, blijft een onbeantwoorde vraag.

Eenmaal het definitieve antwoord is verstrekt en na verloop van de embargoperiode kan de lijst dan publiek worden gemaakt.

2. Bespreking

2.1. Tussenkomen van Philippe Muyters

Philippe Muyters begrijpt de vraag van Thijs Verbeurgt. Hij stelt uiteraard ook voorstander te zijn van transparantie; ook wat de Vlaamse Regering betreft. Deze Vlaamse Regering is zeer transparant in haar communicatie, zeker wat Financiën en Begroting aangaat, oordeelt hij.

Wat in dit dossier een belangrijke rol speelt, is de wet op de privacy. Een aantal privacyregels moeten in het kader van de voorliggende vraagstelling worden

nageleefd. Bepaalde informatie die nu wordt opgevraagd zou conform de privacywet niet bekendgemaakt mogen worden. Het gaat dan vooral om informatie over bedrijven. En hoewel het zo is dat bij bepaalde aanbestedingen uitdrukkelijk wordt bepaald dat de resultaten van de aanbestedingen zullen worden gepubliceerd, geldt dat niet voor alle overheidsopdrachten waarover in het Excelbestand informatie wordt gepubliceerd.

De spreker concludeert dan ook dat de privacywetgeving niet toestaat de vragen van Thijs Verbeurgt en Jos D'Haese volledig te honoreren.

2.2. Tussenkost van Jos D'Haese

Jos D'Haese steunt het voorstel van resolutie. Het informatierecht van de volksvertegenwoordiger is een belangrijk recht in een democratie om de regering te controleren. Waaraan worden de publieke middelen besteed en waarom, zijn belangrijke vragen om het beleid van een regering te beoordelen.

De manier waarop momenteel de parlementaire vragen over dit thema worden beantwoord laten die beoordeling niet toe. De spreker stipt aan dat twaalf weken na de vraagstelling deze vragen ook nog altijd onvolledig zijn beantwoord. Een belangrijk deel van de vragen werd niet beantwoord ondanks contacten met het kabinet.

Jos D'Haese vraagt dan ook dat de commissieleden van de meerderheid mee het parlementair informatierecht zouden ondersteunen.

Zonder de vertrouwelijkheid van de door de minister-president verstrekte informatie te willen schenden, valt uit het mailverkeer af te leiden dat de kabinetten er bewust voor hebben geopteerd om bepaalde informatie – die expliciet is opgevraagd – niet vrij te geven. Het is tijd dat er een parlementair signaal komt dat dat geen manier van werken is en geen manier is om met een parlement om te gaan. De spreker stelt open te staan om te praten om privacyissues te bespreken en er een oplossing voor uit te werken, maar het parlementaire informatierecht beknotten kan geen optie zijn.

2.3. Tussenkost van Björn Rzoska

Björn Rzoska zegt zich aan te sluiten bij de vraag van de Vooruitfractie omdat er met verschillende standaarden wordt gewerkt naargelang de vragen die over de consultancy werden gesteld.

In het verleden werden door hemzelf en leden van de huidige meerderheidsfracties gelijkaardige vragen gesteld en de antwoorden op die vragen zijn conform de parlementaire regels en met inbegrip van de bijhorende Excelbestanden publiek toegankelijk.

De spreker stelt zich vragen bij de geheimplicht die wordt gehanteerd als het gaat om bepaalde overheidsopdrachten. Welke informatie over door de overheid in de markt geplaatste opdrachten zou de belangen van die bedrijven kunnen schaden als ze zou worden vrijgegeven? Het lid kan zich daar weinig bij voorstellen. Het lijkt hem dan meer dan logisch dat daarover de grootst mogelijke transparantie wordt betracht. Die informatie is nodig om er met de Vlaamse Regering, die politiek verantwoordelijk is voor de gunning en uitvoering van de overheidsopdrachten, over in debat te kunnen gaan.

Tot slot stelt de spreker niet te begrijpen waarom sommige delen van antwoorden op deze schriftelijke vragen publiek zijn en andere niet.

2.4. Tussenkost van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz stelt het niet helemaal eens te zijn met sommige zienswijzen van de vorige sprekers.

Het is immers wel degelijk zo dat bepaalde informatie over overheidsopdrachten gevoelige bedrijfsinformatie kan bevatten. Publicatie ervan kan de belangen van het bedrijf in kwestie echt wel schaden. De wet op de overheidsopdrachten laat dan ook toe dat bepaalde informatie over overheidsopdrachten niet wordt gepubliceerd.

Dat is uiteraard geen schaamlapje om de transparantie en het parlementair controlerecht in te perken. Wat volgens de spreker ook niet het geval is in dit dossier, want de parlementsleden hebben toegang gekregen tot de door hen opgevraagde informatie.

De vraag is of die informatie ook publiek moet worden gemaakt. Volgens het lid is de basisregel dat transparantie het beste detergent is. Dus is maximale transparantie binnen het wettelijke kader en met respect voor persoonsgegevens de beste keuze.

De spreker stelt dat zijn fractie het voorstel van resolutie dan ook niet zal goedkeuren en vraagt de Vlaamse Regering of ze zou kunnen instemmen met de publicatie van de informatie op voorwaarde dat bepaalde informatie zou geanonimiseerd worden. Deze Vlaamse Regering heeft zich in het verleden zeer vaak zeer transparant getoond, want ze heeft ook niet veel te verbergen.

In deze discussie is er de laatste weken ook gedebatteerd over de vraag welke definitie nu precies voor consultancy gehanteerd moet worden. Deze discussie zou ook beter beslecht worden.

Tot slot herinnert het lid de commissieleden eraan dat er momenteel verschillende afwegingen lopen over het inzetten van consultancy versus het opbouwen van bestuurskracht binnen de eigen administratie, maar dat ligt buiten de scope van dit voorstel van resolutie.

2.5. Tussenkost van Peter Van Rompuy

Naar analogie met een gelijkaardig debat in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, dat door zijn fractiegenoot Orry Van de Wauwer daar op gang werd gebracht, stelt *Peter Van Rompuy* voor om het subsidieregister aan te vullen met een overzicht van de consultancyopdrachten.

Dat lijkt hem een structurele oplossing voor de huidige discussie op voorwaarde dat er eenduidigheid komt over de definitie van consultancyopdrachten, uiteraard met respect voor de privacyregelgeving en de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Ondertussen is de nodige informatie beschikbaar voor de parlementsleden en zal zijn fractie het voorstel van resolutie niet steunen.

2.6. Repliek van Thijs Verbeurgt

Thijs Verbeurgt wil in zijn repliek ingaan op een aantal tussenkomsten en aan de commissieleden van de meerderheid enkele verduidelijkingen vragen.

Een eerste element slaat op het privacyargument dat wordt ingeroepen.

Philippe Muyters gaf in zijn tussenkomst aan dat sommige data niet gepubliceerd kunnen worden. Over welke soort data gaat dat dan concreet?

Willem-Frederik Schiltz wees op het gevaar van de vrijgave van gevoelige bedrijfsinformatie. In zijn schriftelijke vraag aan de minister-president waarin Thijs Verbeurgt peilde naar de overheidsopdrachten die werden toegekend aan 'the big four', werd in het antwoord in bijlage 2 wel degelijk aangegeven hoeveel per individuele consultant op naam en per uur mag worden gefactureerd (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2022-23, nr. 216, aan minister Jan Jambon). Welke informatie is dan zo privacygevoelig dat ze niet mag worden prijsgegeven?

Een tweede element slaat op de vaststelling dat het wel degelijk juist is dat de data beschikbaar zijn gemaakt, maar dan wel op zo'n manier dat de persoon die de lijst consulteert verdrinkt in de informatie. Is het de bedoeling dat men volksvertegenwoordigers afschrikt om bijkomende vragen te stellen? Dat is de analyse van Thijs Verbeurgt. Die wordt onderbouwd door de informatie die hij in de aan het dossier toegevoegde e-mails heeft kunnen lezen. Is dat een aanvaardbare manier van werken, vraagt de spreker zich af?

Een derde element is dat transparantie verschillende inhouden kan hebben. Zo zijn er drie verschillende consultatiemethodes geweest tijdens de momenten dat men de lijst bij de griffier van het Vlaams Parlement kon inkijken. Van geen notities nemen naar notities met pen en papier zijn toegelaten tot het gebruik van een laptop is toegelaten (dit laatste na sterk aandringen van de parlementsvoorzitter) voor een Excelbestand met 135.000 lijnen. Daar zit een strategie achter om het de betrokkenen extra moeilijk te maken.

Die vaststelling leidt tot een essentieel debat over het parlementair controlerecht. Hij verwijst naar een voorval in de vorige zittingsperiode waarbij hij als fractiemedewerker een schriftelijke vraag aan de minister van Onderwijs over schoolfinanciering voorbereidde. De minister liet de antwoordtermijn voorbijgaan en de schriftelijke vraag werd omgezet in een vraag om uitleg waarbij de minister drie mappen met uitgeprinte Excellijsten ter beschikking stelde. Dat is toch als Vlaamse Regering geen manier om met het Vlaams Parlement om te gaan.

Daarom vraagt hij aan Philippe Muyters welke data uit het Excelbestand moeten worden gehaald om een vlottere consultatie toe te laten.

Aan minister Matthias Diependaele stelt hij de vraag hoelang het nog gaat duren voor de lijst uitgezuiverd is en in een werkbare vorm geconsulteerd kan worden door de parlementsleden. De toezegging van de Vlaamse Regering was "op korte termijn". De spreker herinnert eraan dat momenteel in het Excelbestand alleen het departement, de factuur en het bedrag worden vermeld.

2.7. Tweede tussenkomst van Philippe Muyters

Philippe Muyters herinnert eraan dat de wetten en decreten ook gelden voor parlementsleden. Hij gaat ervan uit dat alle Vlaamse volksvertegenwoordigers de bestaande regelgeving respecteren?

Volgens de vigerende algemene verordening gegevensbescherming (AVG) moeten persoonsgegevens of gegevens die gelinkt kunnen worden aan een persoon verwijderd worden. Dat geldt ook voor de handelaren-natuurlijke personen. Informatie met betrekking tot eenpersoonsbedrijven kan echter uit persoonsgegevens bestaan als die de identificatie van een natuurlijk persoon mogelijk maakt. Dat wil zeggen dat de gehele lijst (de 135.000 lijnen) daarop nagekeken moet worden.

Bovendien zijn er overheidsopdrachten waarin uitdrukkelijk wordt vermeld dat er geen bedrijfsinformatie mag worden vrijgegeven. Dat betekent dat afhankelijk van het bedrag en de procedure van de overheidsopdracht men die lijnen moet nakijken of er geen vertrouwelijke bedrijfsdata dreigen te worden vrijgegeven.

Door de lijst te anonimiseren heeft de Vlaamse Regering de lijst net veel sneller kunnen vrijgeven dan anders mogelijk was geweest, want dan had men eerst al die lijnen moeten nakijken en waar nodig anonimiseren. Dat is een keuze geweest waarbij de wetgeving werd gerespecteerd; en volgens de spreker is die keuze de enige goede.

Het voorstel van resolutie is niet conform de AVG-wetgeving en gaat daardoor te ver en dus kan de fractie van Philippe Muyters het voorstel van resolutie niet goedkeuren.

2.8. Tweede tussenkomst van Jos D'Haese

Jos D'Haese wil graag ingaan op argumenten van de meerderheidsfracties.

Zo wordt geschermd met het argument van de vertrouwelijke bedrijfsinformatie. De spreker begrijpt dat het gaat over namen van bedrijven en personen. Dat terwijl in eerdere antwoorden van de Vlaamse Regering op tal van schriftelijke vragen, dat blijkbaar geen probleem vormde.

Ook het subsidieregister vermeldt persoonsnamen. Welke logica zit er achter het onderscheid dat gemaakt wordt tussen de wetgeving over overheidsopdrachten en het subsidieregister?

Wat de geheime bedrijfsinformatie betreft, had hij graag geweten waarover men het precies heeft. Voor hem is de noodzakelijke informatie te herleiden tot wie de opdracht krijgt, waarvoor en voor welk bedrag. In de eerste lijst werden die drie elementen vermeld, in latere lijsten alleen het bedrag waardoor het parlementair controlerecht helemaal werd uitgehouden.

De stelling dat de informatie aan het Vlaams Parlement werd bezorgd omdat ze ter inzage werd gelegd bij de griffier, is een aanfluiting van de transparantie. De kabinetten die over alle info, mankracht en digitale tools beschikken, slagen er niet in de lijst te anonimiseren maar van Vlaamse Volksvertegenwoordigers wordt verwacht dat ze, nota bene met pen en papier, een lijst van 135.000 lijnen consulteren en analyseren in het kantoor van de griffier. Dat getuigt van een gebrek aan ernst bij de Vlaamse Regering.

De spreker begrijpt de argumenten van de leden van de meerderheid dan ook niet, en ook niet dat ze niet meer opkomen voor het parlementair controlerecht.

2.9. Tweede repliek van Thijs Verbeurgt

Thijs Verbeurgt wijst Philippe Muyters erop dat zijn toelichting in tegenspraak is met eerdere antwoorden van de Vlaamse Regering op de schriftelijke vragen.

Mag de spreker daaruit besluiten dat die eerdere antwoorden van de Vlaamse Regering in strijd zijn met de AVG-wetgeving? Heeft de Vlaamse Regering fouten gemaakt en dreigt zij schadeclaims te ontvangen door het publiceren van gegevens die vertrouwelijk moesten blijven?

Bij bepaalde overheidsopdrachten wordt om geheimhouding verzocht. De spreker zal niet nalaten om na te gaan om welke overheidsopdrachten dat gaat en wat de toedracht van die geheimhouding is. Wat is er dat het Vlaams Parlement en de burger niet mogen weten? Hij verwacht van de Vlaamse Regering het overzicht van die overheidsopdrachten waarvoor geheimhouding wordt ingeroepen.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie van Thijs Verbeurgt, Hannelore Goeman, Hannes Anaf en Conner Rousseau over het vrijgeven van de volledige lijst inzake consultancy-opdrachten van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1749/1) wordt verworpen met 9 stemmen tegen 4.

Steven VANDEPUT,
voorzitter

Björn RZOSKA,
Verslaggever